

سامانه مؤدیان و پایانه فروشگاهی (کارتخوان‌ها) | راهنمای جامع برای صاحبان کسب‌وکار

در سالهای اخیر، تحول دیجیتال در نظام مالیاتی کشور شتاب گرفته است. یکی از مهمترین اقدامات سازمان امور مالیاتی در این راستا، راهاندازی سامانه مؤدیان و پایانههای فروشگاهی بوده که با هدف افزایش شفافیت مالی، جلوگیری از فرار مالیاتی و عدالت اقتصادی اجرایی شده است.

در این مقاله به بررسی کامل این سامانه، کاربردها، نحوه اتصال کارتخوانها و الزامات قانونی آن خواهیم پرداخت.

سامانه مؤدیان چیست؟

سامانه مؤدیان یک بستر الکترونیکی رسمی است که توسط سازمان امور مالیاتی طراحی شده تا تمامی فروشها، صورتحسابها و اطلاعات مالی مربوط به کسبوکارها بهصورت برخط در آن ثبت و پردازش شود.

اهداف راهاندازی سامانه مؤدیان:

- شفافسازی تراکنشهای مالی
- ایجاد عدالت مالیاتی
- کاهش فرار مالیاتی
- حذف دفاتر کاغذی و سادهسازی رسیدگی مالیاتی

پایانه فروشگاهی (کارتخوان) چیست؟

بر اساس قانون پایانههای فروشگاهی، هر ابزار یا سیستمی که درگاه فروش کالا یا خدمات تلقی شود (اعم از دستگاه کارتخوان، درگاه اینترنتی، نرمافزار فروشگاهی و) باید به سامانه مؤدیان متصل شود و صورتحساب الکترونیکی ارسال کند.

چه کسانی مشمول هستند؟

تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی دارای فعالیت اقتصادی، اعم از:

- فروشگاههای فیزیکی

- پزشکان و مشاغل آزاد
- کسبوکارهای آنلاین و دارای درگاه پرداخت اینترنتی
- شرکت‌های خدماتی و تولیدی
- دفاتر فنی، مشاوران، آرایشگاهها و

نحوه ثبتنام در سامانه مؤدیان

مراحل کلی:

- ورود به درگاه ملی مالیات (my.tax.gov.ir)
- انتخاب گزینه «سامانه مؤدیان»
- تکمیل اطلاعات هویتی و مالیاتی
- دریافت و نصب گواهی امضای دیجیتال
- معرفی پایانه فروشگاهی یا کارتخوان
- ارسال اولین صورتحساب الکترونیکی

اتصال کارتخوان به سامانه مؤدیان

هر دستگاه کارتخوان باید به‌صورت رسمی به یک مؤدی (با شماره اقتصادی معتبر) متصل باشد. اتصال کارتخوان به سامانه مؤدیان از طریق بانک عامل یا شرکت PSP انجام میشود.

نکات مهم:

- کارتخوانهایی که فاقد اتصال به مؤدی باشند، مسدود میشوند.
- اطلاعات تراکنشها به‌صورت خودکار برای سازمان مالیاتی ارسال میشود.
- اتصال چند کارتخوان به یک کد اقتصادی امکانپذیر است.

صورت حساب الکترونیکی چیست؟

در سامانه مؤدیان، فروشنده موظف است برای هر تراکنش، یک صورت حساب الکترونیکی (فاکتور دیجیتال) صادر کرده و آن را در سامانه ثبت کند. این صورت حساب باید ساختار استاندارد و کد رهگیری داشته باشد.

جرایم و پیامدهای عدم ثبت نام یا اتصال

بر اساس قانون مالیاتهای مستقیم و قانون پایانههای فروشگاهی:

- جریمه عدم ثبت نام در سامانه مؤدیان: معادل ۱۰٪ مالیات متعلق
- عدم ارسال صورت حساب الکترونیکی: جریمه ۲٪ مبلغ صورت حساب
- مسدودی کارتخوانهای غیرمتصل
- محرومیت از معافیتها و مشوقهای مالیاتی

پرسشهای پرتکرار (FAQ)

آیا پزشکان هم باید در سامانه مؤدیان ثبت نام کنند؟

بله، تمامی مشاغل پزشکی، پیراپزشکی و داروخانهها نیز مشمول هستند.

آیا کارتخوانهای قدیمی خودکار به سامانه متصلاند؟

خیر، باید توسط شرکت ارائهدهنده (PSP) یا بانک، مجدداً به مؤدی متصل شوند.

اگر صورت حساب ارسال نکنم چه میشود؟

علاوه بر جریمه، ممکن است رسیدگی مالیاتی شما به صورت علیالرأس صورت گیرد.

